

Henseende ind i Grundloven; men fra en anden Side søgte man saa nær som muligt, at komme tilbage til denne oprindelige Betragtningssaaade, at ingen Embedsmand kan forlade sit Embede uden Regjeringens Samtykke, men at det derimod maatte overlades til Embedsmændene og Bælgerne selv at bestemme, hvorledes Embedsmændene skulde være stillede ligeoverfor Bælgerne. Dette bragte til den sidste Deel af § 60, hvori det hedder: Embedsmænd, som vælges til Rigsdagsmænd, behøve ikke Regjeringens Tilladelse til at modtage Valget. Man vilde nemlig undgaae alle de yderst uhyggelige Følger, som det paa sine Steder har viist sig at have, naar en Embedsmand skulde henvende sig til Regjeringen og bede om Tilladelse til at maatte modtage Valg. Det blev der nu slet ikke Spørgsmaal om. Man vilde ikke have, at Regjeringen i den Henseende skulde sælde nogen Kjendelse. Derimod blev det Forhold staaende, at Embedsmænd ikke uden Regjeringens Samtykke kunde forlade deres Embeder; og det er det, som bestaaer for Diebliffet. Dersom altsaa Embedsmændene forlanger at forlade sit Embede, saa staaer det til Regjeringen at sige Nei, og dersom han saa alligevel forlader det, i Enhold til § 60, saa er det en ganske simpel Følge, at derved maa han betragtes som den, der tillige har opgivet sit Embede. Det maa være hans Sag. Der er ikke Spørgsmaal om, at hans Ret som Borger maa gaae forud for hans Pligt som Embedsmand; men han kan ikke paa eengang med fuldkommen Frihed være begge Dele; det er for meget forlangt. Det er Betydningen, som ligger i den sidste Deel af § 60, og jeg er overbevist om, at, naar man undersøger den hele Forhandling og de Afstemninger, der have fundet Sted derom, saa vil man ikke kunne finde Andet. Naar man saa siger: men Rigsdagsmændene ere ene bundne ved deres Overbeviisning og ikke ved nogen Forskrift af deres Bælger, og søger paa en Maade at bringe det i Forbindelse med den anden Deel, ved at paa faa, at der saa krævedes en overordentlig Styrke hos Embedsmændene til, naar han paa saadanne Betingelser kom ind i Forsamlingen, da at stemme efter sin Overbeviisning, saa er det jo ganske vist, at der slet

ikke ligger noget Mere deri for Embedsmændene end for enhver Anden; og, naar man har sagt, at han, saasnart han kom ind i Forsamlingen, møder denne Grundlovsbestemmelse, saa siger jeg hertil: ja, saa skulde han aldrig være kommen i Forsamlingen, thi den maa han jo ogsaa have mødt udenfor Forsamlingen. Den, der aldrig har mødt Grundloven, førend han kom i Forsamlingen, han skulde ikke være kommen i Forsamlingen. Han har mødt denne Bestemmelse, førend han stillede sig til Valg, han har kjendt den den Gang, og han maa altsaa have sagt sig selv og sine Bælger, til hvilken Grad han kunde følge en eiendommelig Betragtningssaaade, eller den Betragtningssaaade, som han troer, at Bælgerne ønske gjort gjældende igjennem ham. En Embedsmand kan træde frem og sige til Bælgerne: „I alle de og de administrative Spørgsmaal kan jeg være, troer jeg, til Nytte med min Stemmegivning; min Anskuelse er den og den; men i alle yderligt gaerende politiske Spørgsmaal kan jeg kun i det højeste overtage en passiv og ikke en activ Stilling. Det ligger ikke i min Natur og Stilling; kunne De ikke bruge mig, saaledes som jeg er, saa tager mig ikke.“ Dersom det saa er en Mand, der nyder Tillid, og dersom det er sandt, hvilket jeg meget gjerne vil indrømme, at endeel af Embedsmændene i en ikke ringe Grad ere nyttige i Rigsdagen formedelt deres Indsigt i de særlige Forhold, saa ville en Mængde Embedsmænd blive valgte under disse Betingelser, og Rigsdagen vil ikke imellem sine Medlemmer komme til at savne netop den Art Embedsmænd, som ere nyttige Medlemmer af Rigsdagen, derved at de ere Borgere og tillige dannede Embedsmænd. Naar en Embedsmand derimod stiller sig for sine Bælger og siger: „Jeg er en afgjort Partimand for en eller anden politisk Anskuelse“ — Noget, som han tilvisse har Ret til at være —, saa maa han og Bælgerne vide med hinanden, at han tager Følgerne deraf; det maa han vide dobbelt, thi det vilde være i højeste Grad skadeligt, om vor lovgivende Forsamling skulde blive Skuepladsen for ærgjerrige, opadstræbende Embedsmænd. Det vilde være i høj Grad skadeligt, om Staten skulde lønne og opfostre dem,